

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **D. V. N.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2018, čj. OAM-49/LE-LE05-LE26-PS-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 5. 2018, čj. 17 A 54/2018-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí

žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 20. 1. 2019 (dále jen „zákon o azylu“) a doba trvání zajištění byla stanovena do 4. 7. 2018 podle § 46a odst. 5 zákona o azylu.

[2] Krajský soud zkoumal napadené rozhodnutí z toho pohledu, zda by namísto zajištění stěžovatele nepostačovalo užití mírnějšího opatření, spočívajícího v uložení některého ze zvláštních opatření, přičemž neshledal, že by žalovaný pochybil. Stěžovatel neoprávněně pobýval na území České republiky bez pobytového oprávnění a v rozporu s uloženým správním vyhoštěním, čímž mařil výkon správního rozhodnutí. Z odůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu bylo možné usuzovat, že byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Byl shledán rozpor ve výpovědích ohledně pevnosti rodinných vazeb na území České republiky. Žalobce byl pětikrát pravomocně odsouzen za páčání trestné činnosti, přičemž žádné z uložených opatření nemělo na stěžovatele nápravný vliv. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný posoudil poměry stěžovatele individuálně a shromáždil dostatek informací o žalobcově pobytové historii na území České republiky, která činila více než 10 let. Za těchto okolností byla skutková zjištění dostačující pro závěr, že mírnější opatření by nebyla účinná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[4] Stěžovatel má za to, že žalovaný a soud nesprávně a nedostatečně posoudily možnost uložení zvláštních opatření. Důvody zajištění stěžovatele a důvody nemožnosti využití zvláštních opatření byly totožné. Stěžovatel nevěděl o tom, že pobývá na území České republiky nelegálně, neboť se neseznámil s rozhodnutím o správním vyhoštění. Toto rozhodnutí bylo doručováno nesprávně, neboť v té době vykonával trest odnětí svobody, což si měl správní orgán ověřit. Žalovaný se při hodnocení nemožnosti využití zvláštních opatření nezabýval všemi prvky stěžovatelovy pobytové historie. Toto pochybení žalovaného se pokusil odstranit krajský soud vlastním vyhodnocením stěžovatelovy situace, což je neakceptovatelný postup. Stěžovatel poukazoval i na smysl zavedení institutu zvláštních opatření a příslušnou judikaturu. Dále též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-48, dle něhož nelze bez dalšího vyloučit možnost uložit zvláštní opatření z důvodu, že cizinec nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že stěžovatel si pro řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu zvolil právního zástupce, kterému bylo rozhodnutí doručeno. Správní orgán doručoval písemnosti v souladu s projevenou vůlí stěžovatele. Ve věci správního vyhoštění byl stěžovateli ustanoven opatrovník, neboť se stěžovateli nepodařilo doručovat na žádnou z adres, které uvedl do protokolu během pohovoru. Správní orgán u stěžovatele vyloučil užití zvláštních opatření, neboť v jeho jednání v minulosti vyplývala neúcta k respektování právního řádu České republiky. Jeho chování nedávalo dostatečnou záruku, že by s příslušnými orgány spolupracoval a respektoval

pokračování

jejich rozhodnutí. O podané žádosti o mezinárodní ochranu se lze domnívat, že byla podána účelově. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti zastavil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatel podřadil důvody pro podání kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti je však zřejmé, že byla podána z důvodu podle písm. a) uvedeného ustanovení. Stěžovatel sice namítá, že nebyly zohledněny „klíčové okolnosti stěžovatelovy pobytové historie“, jeho námitka však míří do právního hodnocení věci. Stěžovatel brojí proti nesprávnému posouzení účinnosti mírnějších opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu. Právní podřazení kasačních důvodů pod zákonná ustanovení je však záležitostí právního hodnocení Nejvyšším správním soudem, a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, čj. 2 Afs 7/2003-50, č. 161/2004 Sb. NSS).

[8] Těžištěm kasační stížnosti je otázka, zda žalovaný, respektive krajský soud, posoudili správně využitelnost zvláštních opatření jakožto mírnějšího prostředku za účelem zajištění vycestování stěžovatele, než kterým je rozhodnutí o zajištění.

[9] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu platí, že „*Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*“.

[10] Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu platí, že „*Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany*“. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním o rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).

[11] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného o existenci oprávněné domněnky, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově za cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žádost o azyl podal stěžovatel teprve po 11 letech pobytu v České republice, poté, co jej zadržela Policie ČR, a byl zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Zároveň v ní neuvádí žádné důvody, které by se mohly blížit důvodům pro poskytnutí mezinárodní ochrany. Zjištěné skutečnosti nevyvolávají prakticky žádné pochybnosti o tom, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu proto, aby alespoň dočasně odvrátil výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, čj. 5 Azs 24/2008-48, č. 1724/2008 Sb. NSS, *„v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadatelí brozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová“*. Účelově podaná žádost o mezinárodní ochranu je přitom speciálním důvodem pro zajištění cizince na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2016, čj. 7 Azs 55/2016-55).

[12] Nejvyšší správní soud současně odmítá tvrzení stěžovatele, že žalovaný nesprávně vyhodnotil využití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. *„Volba mírnějších opatření než je zajištění cizince, mezi něž patří zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění“* (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS). Stěžovatel soustavně nerespektoval právní řád České republiky, neboť zde byl již pětkrát soudně trestán, mj. pro maření výkonu soudního rozhodnutí, když nerespektoval soudem uložený trest zákazu řízení motorových vozidel. V odůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že chce zůstat se svou rodinou, být svým dětem na blízku a chce se o ně starat. Žalovaný však ze zprávy orgánu sociálně právní ochrany dětí zjistil, že dítě stěžovatele bylo soudem svěřeno do péče matky, stěžovatel na dítě neplatí žádné výživné a není s ním v kontaktu. Z výše uvedeného je zřejmé, že pobytová historie stěžovatele byla žalovaným vyhodnocena dostatečným způsobem a žalovaný z ní seznal hned několik důvodů pro nevyužití zvláštních opatření. Žalovaný pojal důvodnou obavu, že stěžovatel své povinnosti nadále nebude respektovat a bude dále mařit výkon správního rozhodnutí. To, že žalovaný z velké části vyloučil uložení některého ze zvláštních opatření ze stejných důvodů, na jejichž základě usuzoval na účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele, samo o sobě není nezákonné, respektoval-li zásadu individualizace (obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, čj. 6 Azs 163/2018-29, či ze dne 26. 7. 2017, čj. 8 Azs 114/2017-35, na který odkazoval již krajský soud). Na základě výše uvedených skutečností je zřejmé, že žalovaný přistoupil k zajištění na základě objektivních okolností spočívajících v předchozím jednání stěžovatele, nejednalo se pouze o jeden izolovaný důvod, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikатурním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění, namísto uložení mírnějších opatření.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho pobytovou historii, zejména spočívajících v tom, že na území České republiky pobýval nelegálně nevědomě, protože o rozhodnutí o správním vyhoštění nevěděl a nebyl schopen se s ním seznámit. Nesprávné vyhodnocení pobytové historie žalovaným se poté pokusil napravit krajský soud. Žalovaný se tvrzením stěžovatele zabýval v odůvodnění svého

pokračování

rozhodnutí tak, že „[d]o protokolu o vyjádření účastníka správního řízení dne 9. 3. 2018 jmenovaný mj. sdělil, že [...] v ČR nemá povolen pobyt a je si vědom, že s ním bylo zahájeno správní řízení o vyhoštění, protože v ČR pobýval neoprávněně a narušil tak veřejný pořádek.“ Dále uvedl, že „[n]a podkladě zjištěných skutečností bylo konstatováno, že jmenovaný byl dne 9. 3. 2018 zajištěn, neboť svým jednáním porušuje právní předpisy ČR, když svévolně neoprávněně pobýval na území ČR bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu a v rozporu se správním rozhodnutím o vyhoštění.“ Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný v tvrzeném rozsahu zkoumal pobytovou historii stěžovatele, přičemž v jejím vyhodnocení neshledal namítanou nesprávnost. Krajský soud se nepokoušel odstraňovat nějaké pochybení žalovaného. V rámci odůvodnění svého rozsudku pouze reagoval na žalobní námitku stěžovatele, uvedenou v bodě [14] tohoto rozsudku.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítal, že nevystoupal v době určené rozhodnutím o vyhoštění, protože nevěděl o tom, že pobývá na území České republiky nelegálně. S rozhodnutím o správním vyhoštění se neseznámil, protože správní orgán nesprávně doručoval. V první řadě je třeba zdůraznit, že stěžovatel nijak nespornuje závěry správních orgánů a krajského soudu o tom, že měl minimálně vědět o tom, že řízení o povolení k pobytu je pravomocně skončeno. Je proto zřejmé, že na území České republiky pobýval bez právního důvodu. Řízení o správním vyhoštění nezakládá žádný pobytový status cizince a neznamená legalizaci jeho pobytu. Námitky stěžovatele, že vzhledem k tomu, že nevěděl o skončení řízení o jeho správním vyhoštění, a proto mohl spoléhat na to, že na území České republiky pobývá legálně tak jsou zcela liché. Žádný pobytový status mu totiž již v době řízení o vyhoštění nesvědčil. Pokud jde o námitku týkající se tvrzené nevědomosti vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, pak k ní Nejvyšší správní soud ještě nad rámec poznamenává, že ze spisu krajského soudu zjistil, že tato kasační námitka se překrývá s námitkou, kterou stěžovatel uplatnil již v žalobě. Krajský soud se s ní vypořádal v bodě [24] rozsudku tak, že „žalobce měl minimálně zájem na tom, aby zjistil stav a výsledek svého řízení o správním vyhoštění tím, že by se dostavil k příslušnému správnímu orgánu. Mezi jeho propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody a prvotním zajištěním za účelem realizace vyhoštění uplynul téměř jeden měsíc, jednalo se tedy zřetelně o dostatečnou časovou prodlevu ke zjištění všech nezbytných skutečností. Dne 9. 3. 2018 žalobce do protokolu uvedl, že si je již svého nelegálního pobytu vědom a vycestuje, aby však následně účelově požádal o udělení mezinárodní ochrany.“ Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí, zda, případně v čem spatřuje nesprávnost takto vypořádané námitky ze strany krajského soudu. Stěžovatel je však povinen v kasační stížnosti konkrétně specifikovat, v čem pokládá závěry krajského soudu za nedostatečné, respektive nesprávné. Neučiní-li tak, Nejvyšší správní soud není oprávněn zabývat se správností závěrů krajského soudu, neboť je vázán důvody kasační stížnosti, kromě výslovně uvedených výjimek (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). V opačném případě by totiž popřel dispoziční zásadu a za stěžovatele by domýšlel, v čem je napadené rozhodnutí nesprávné (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2016, čj. 3 As 137/2015-45). Nejvyšší správní soud nezákonnost rozsudku krajského soudu z důvodů, pro které by mohl zrušit rozhodnutí i bez uvedení takového důvodu, nezjistil.

IV. Závěr

[15] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[16] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[17] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Jde o odměnu za 1 úkon právní služby (kasační stížnost), celkem v částce 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a náhradu hotových výdajů, celkem 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 3 400 Kč. Mgr. Jindřich Lechovský je plátcem daně z přidané hodnoty. K nákladům řízení se tedy přičítá tato daň v sazbě platné ke dni ukončení řízení o kasační stížnosti, tj. ve výši 714 Kč. Odměna za zastupování tak činí 4 114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. května 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu